

Sygn. akt II CK 630/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

SSA Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Gminy K.

przeciwko Powiatowi Ś.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 22 kwietnia 2005 r., kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 18 maja 2004 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala kasację i zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 13 listopada 2003 r. oddalił powództwo o zapłatę 37.428,72 zł z odsetkami ustawowymi od 12.08.2002 r. wniesione przez Gminę K. przeciwko Powiatowi Ś. Sąd ten ustalił, że w dniu 26 listopada 2001 r. strony zawarły umowę, na mocy której Powiat Ś. zobowiązał się przekazać stronie powodowej 40000 zł z przeznaczeniem na likwidację „dzikich wysypisk śmieci” zlokalizowanych na terenie Gminy K. Strony w umowie ustaliły, że zadanie zostanie zrealizowane przy uwzględnieniu wymogów wynikających z ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o

zamówieniach publicznych. Strona powodowa zleciła opracowanie dokumentacji technicznej i prowadzenie nadzoru nad realizacją inwestycji w oparciu o umowę o dzieło i umowę zlecenia, natomiast samą likwidację wysypisk śmieci powierzyła Zakładowi Usług Komunalnych w K., będącym jej jednostką organizacyjną. W dniu 10 lipca 2002 r. dokonano odbioru tych prac, a ich łączna wartość wyniosła 37.428,72 zł. W dniu 5 sierpnia 2002 r. strona pozwana dokonała wypowiedzenia umowy z dnia 26 listopada 2001 r. uznając, że strona powodowa nie zachowała wymogów wiążących się z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych.

W ocenie Sądu I instancji powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż zlecenie likwidacji wysypisk śmieci udzielone przez stronę powodową Zakładowi Usług Komunalnych w K. nie mieściło się w jej bieżącej obsłudze. Nie zachodziła zatem sytuacja określona w art. 6 ust. 1 pkt 3 litera c ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych, stanowiąca wyjątek od zasady nakazującej stosowanie procedur ustawy o zamówieniach publicznych. Strona pozwana była zatem uprawniona do wypowiedzenia umowy.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji strony powodowej wyrokiem z dnia 18 maja 2004 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że uwzględnił powództwo w całości. Aprobując w pełnym zakresie dokonane w sprawie ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd I instancji dokonał błędnej wykładni pojęcia bieżącej obsługi podmiotu składającego zamówienie i przyjął wadliwie, iż zlecenie przez stronę powodową likwidacji dzikich wysypisk śmieci jej zakładowi budżetowemu nie mieściło się w tym zakresie. Przemawiało to za uznaniem za zasadny zarzutu naruszenia prawa materialnego art. 6 ust. 1 pkt 3 litera c ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych i uwzględnieniem apelacji strony powodowej.

W kasacji opartej o podstawę naruszenia prawa materialnego strona pozwana zarzuciła dokonanie przez Sąd Apelacyjny błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych oraz wadliwą ocenę postanowień § 5 pkt 7 statutu Zakładu Usług Komunalnych w K.

W oparciu o tę podstawę kasacyjną wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wobec bezspornych okoliczności faktycznych dotyczących zawartej przez strony umowy oraz sposobu jej wykonania istota sporu sprowadza się do oceny, czy zlecenie przez stronę powodową jej zakładowi budżetowemu likwidacji tzw. dzikich wysypisk śmieci położonych na terenie gminy mieściło się w zakresie jej bieżącej obsługi. W takiej bowiem sytuacji, wobec brzmienia art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych, do wykonanych przez zakład budżetowy gminy prac, nie miałby zastosowania przewidziany w ustawie tryb realizacji zamówień publicznych. Przy wykładni pojęcia bieżącej obsługi zamawiającego (w rozpoznawanej sprawie powodowej gminy) należy mieć na uwadze, że gminne jednostki samorządu terytorialnego tworzą zwykle zakłady budżetowe, których zadaniem jest realizacja ich obowiązków w zakresie obsługi mieszkańców wykonywanych w ramach gospodarki komunalnej. O tyle też zasadne było stanowisko Sądu Apelacyjnego, że dla dokonania oceny, czy likwidacja dzikich wysypisk śmieci była związana z bieżącą obsługą gminy, należało uwzględnić, jaki jest zakres bieżącej działalności Zakładu Usług Komunalnych w K. Ze statutu tego zakładu wynika, że do przedmiotu jego działalności należy utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy, w tym unieszkodliwianie odpadów komunalnych. Brak jest zatem podstaw do kwestionowania oceny Sądu Apelacyjnego, że także likwidacja dzikich wysypisk śmieci była zadaniem mieszczącym się w zakresie działalności tego zakładu.

W kasacji zasadnie jednak podniesiono, że użyte w art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o zamówieniach publicznych pojęcie bieżącej działalności odnosi się do zamawiającego, a nie do jego jednostki budżetowej. Miał zatem rację skarżący, że wykładnia pojęcia bieżącej obsługi zamawiającego nie może być dokonywana wyłącznie poprzez ocenę zakresu zadań, dla wykonywania których zamawiający utworzył zakład budżetowy. W takim bowiem przypadku każde zlecenie udzielone zakładowi budżetowemu w zakresie jego działalności musiałoby być traktowane jako nie podlegające przepisom ustawy o zamówieniach publicznych. Powołany wyżej przepis stanowi zaś podstawę do odstąpienia od trybu realizacji zamówień publicznych przy uwzględnieniu dwóch przesłanek. Jedynie jedną z nich jest udzielenie zamówienia na rzecz jednostki budżetowej zamawiającego. Kolejną przesłanką jest zaś, aby zamówienie udzielone zakładowi budżetowemu mieściło się w zakresie bieżącej obsługi zamawiającego. W istocie konieczna była zatem ocena, czy likwidacja dzikich wysypisk śmieci stanowiła bieżące zadanie gminy, które mogło być zrealizowane przez jej zakład budżetowy. Rozstrzygając tę kwestię należało uwzględnić, że zadania własne gmin obejmują

między innymi utrzymanie czystości i porządku na ich terenie. Realizacja tego rodzaju zadań wymaga podejmowania działań o charakterze stałym, a zatem należy do zadań bieżących gminy. Brak jest zaś podstaw, by obowiązek utrzymania czystości i porządku rozumieć wyłącznie jako usuwanie odpadów z miejsc przeznaczonych do ich składowania. Realizacja powyższego obowiązku obejmuje również utrzymanie porządku w miejscach, które zostały zanieczyszczone odpadami komunalnymi, pozostawionymi przez osoby nie przestrzegające zasad postępowania z takimi odpadami. Biorąc powyższe pod uwagę, należało przyjąć, że likwidacja dzikich wysypisk śmieci mieściła się w ramach bieżącej działalności powodowej gminy i zlecenie ich usunięcia jednostce organizacyjnej, do której zadań statutowych należy utrzymanie czystości i porządku uzasadniało odstępienie od trybu zamówień publicznych w oparciu o treść art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych.

Z powyższych względów kasacja była pozbawiona uzasadnionych podstaw i podlegała oddaleniu na podstawie art. 393¹² k.p.c.